

บทที่ 1

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ
ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม



SPOTLIGHT



มูลค่า

GDP MSME ปี 2563



5.38
ล้านล้านบาท

คิดเป็นสัดส่วน ▼



34.2%

ของ GDP
ทั้งประเทศ
ลดลง จาก

35.0%

ในปีก่อน

เป็นการลดลงครั้งแรกในรอบ 5 ปี
มีสาเหตุหลักมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ
ของโรคโควิด 19 ตั้งแต่ช่วงไตรมาสแรกของปี

ในปี 2563 GDP MSME

ภาคการให้บริการ มีสัดส่วน



44.5%

ภาคการค้า มีสัดส่วน



21.6%

หรือคิดเป็น 2 ใน 3
ของ GDP MSME รวม

ภาคการผลิต มีสัดส่วน



32.0%

สัดส่วน

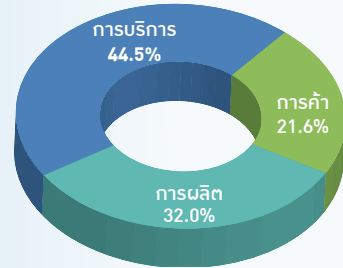
สัดส่วนแยกตามขนาดวิสาหกิจ

วิสาหกิจขนาดย่อม (SE) วิสาหกิจขนาดกลาง (ME) มีบทบาทต่อเศรษฐกิจลดลงจากปีก่อน อันเนื่องมาจากสถานการณ์โรคโควิด 19 ระบาด โดยมีสัดส่วน GDP คิดเป็น



และไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงมากนัก แต่กลับมีความสำคัญในด้านจำนวนกิจการและจำนวนการจ้างงาน ตลอดจนมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจในระดับชุมชนและท้องถิ่นเป็นอย่างมาก

สัดส่วนของ GDP MSME รวม



ในปี 2563 GDP MSME ในภาคการบริการ และภาคการค้ามีสัดส่วนคิดเป็น 2 ใน 3 ของ GDP MSME รวม

BIG THREE 2563

สาขาธุรกิจ MSME ที่มีสัดส่วนมูลค่า GDP สูงที่สุดสามอันดับแรก ของแต่ละกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

ภาคการผลิต



ผลิตภัณฑ์อาหาร
13.9%

- น้ำตาล • แปรรูปสัตว์ปีก • ดั๊ก/ผลไม้แปรรูป



ผลิตภัณฑ์จากการกลั่น
9.4%



เคมีภัณฑ์
7.7%

- พลาสติก/ยางสังเคราะห์
- เคมีภัณฑ์ขั้นมูลฐาน
- เครื่องสำอาง

ภาคการค้าปลีกค้าส่ง



ค้าปลีกค้าส่ง
91.9%



จำหน่ายและซ่อมบำรุงยานยนต์
8.1%

ภาคการบริการ



การศึกษา
19.6%

- ประถมศึกษา • อุดมศึกษา • การศึกษาอื่นๆ



ที่พักแรมและร้านอาหาร
15.5%

- ร้านอาหาร • ที่พักแรม • ที่พักประเภทอื่นๆ



การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า
12.5%

- รถประจำทาง • รถโดยสารอื่นๆ • ขนส่งสินค้าทางบก



ผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ระลอกที่ 2

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของ MSME ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) รอบที่ 2 ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2564 พบว่า ในภาพรวมธุรกิจ MSME ได้รับผลกระทบไม่รุนแรงเท่ากับการสำรวจผลกระทบครั้งแรกในเดือนกรกฎาคม 2563 โดยมีระดับความรุนแรงของผลกระทบเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 58.1 แต่ระดับความรุนแรงของสภาพปัญหาที่ธุรกิจประสบยังคงคล้ายคลึงกับการแพร่ระบาดในรอบแรก ดังนี้

ธุรกิจได้รับผลกระทบค่อนข้างสูงในเรื่องของรายได้ ยอดขาย ลูกค้า และสภาพคล่องทางการเงินลดลง ขณะที่ธุรกิจได้รับผลกระทบปานกลางในเรื่องของเงินลงทุนที่จมไปกับวัตถุดิบที่ยังไม่ผลิต ภาระสินค้าค้างสต็อก การลดค่าใช้จ่ายด้านค่าเช่า ค่าซ่อมบำรุง ดอกเบี้ย การลดการจ้างพนักงาน สายป่านธุรกิจหยุดชะงัก การมีค่าเสื่อมจากเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิต และการหยุดทำงานชั่วคราวของพนักงาน และธุรกิจได้รับผลกระทบต่ำในเรื่องการลดลงของซัพพลายเออร์ การให้พนักงานทำงาน ณ ที่พัก (work from home) การมียอดคำสั่งซื้อที่ไม่สามารถผลิตและส่งมอบลูกค้าได้ การเสียเครดิตกับลูกค้าประจำ และเมื่อวิเคราะห์ผลกระทบโดยเปรียบเทียบกับผลสำรวจครั้งก่อน ได้ข้อสรุปดังนี้

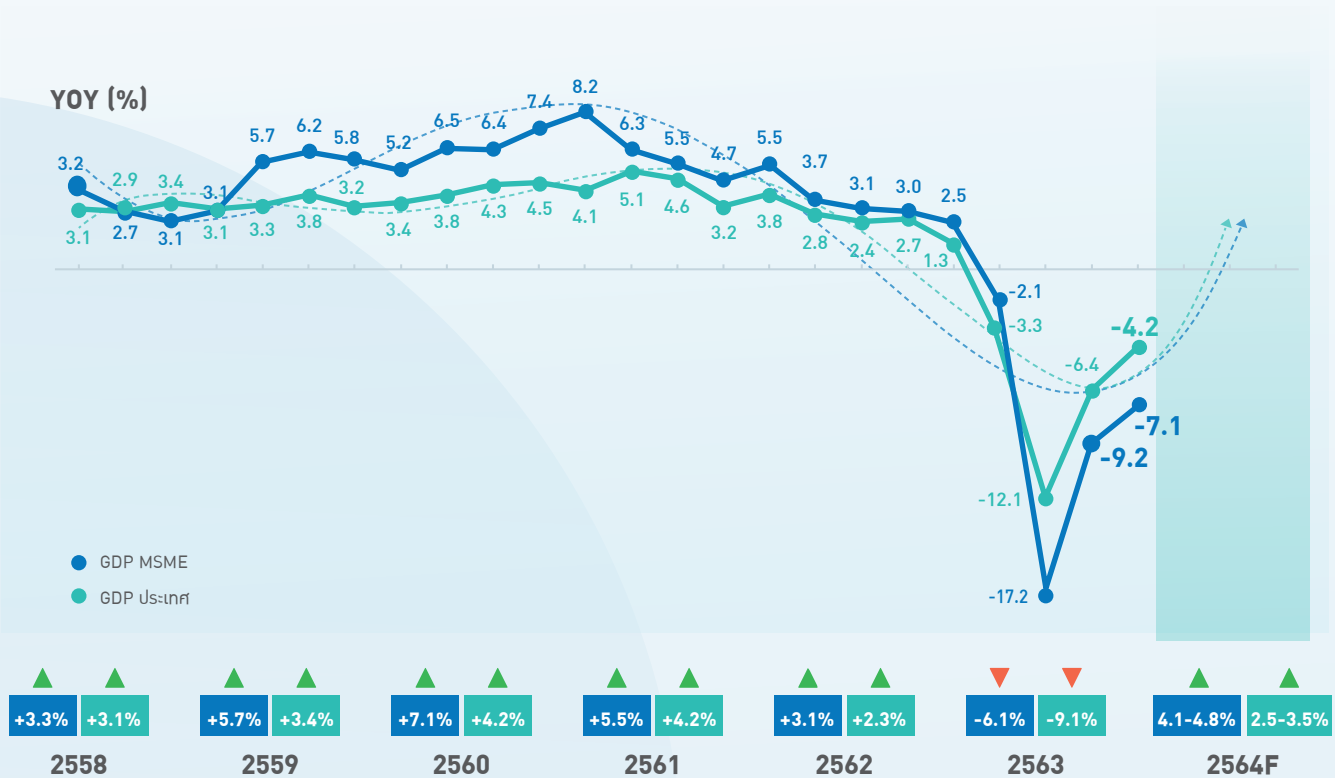
ธุรกิจขนาดย่อมและธุรกิจขนาดกลาง มีแนวโน้มได้รับผลกระทบเพิ่มขึ้นจากการแพร่ระบาดรอบแรก เนื่องมาจาก ณ ขณะนั้น มีมาตรการช่วยเหลือทางการเงินออกมาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นมาตรการพักชำระหนี้/ผ่อนผันการชำระหนี้ การปรับโครงสร้างหนี้/แก้ไข NPL และการให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (soft loan) ซึ่งธุรกิจดังกล่าวมีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากกว่าธุรกิจขนาดย่อม ดังนั้นผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 19 ในช่วงแรกจึงน้อยกว่าธุรกิจขนาดย่อม และมาตรการภาครัฐส่วนใหญ่ในขณะนั้นเป็นมาตรการเพื่อลดค่าใช้จ่าย หรือการให้เงินอุดหนุนหรือเยียวยา ซึ่งส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายประจำหรือสิ่งจำเป็นต่อความอยู่รอดของธุรกิจ สำหรับมาตรการเชิงกระตุ้นการใช้จ่ายและการท่องเที่ยวยังไม่ค่อยเห็นผลมากนัก จนกระทั่งต่อมามีโครงการ “คนละครึ่ง” ซึ่งเป็นมาตรการที่ MSME มองว่าเป็นประโยชน์มากที่สุดแม้ว่าในช่วงแรกจะไม่ค่อยมีการตอบรับจาก MSME มากนัก โดยโครงการคนละครึ่งมุ่งเน้นไปที่ธุรกิจ “ขนาดย่อม” เป็นหลัก ส่งผลให้ผลกระทบจากโควิด 19 ต่อธุรกิจขนาดย่อมลดลง ทั้งนี้ มาตรการที่ธุรกิจขนาดย่อมและธุรกิจขนาดกลางยังมีความต้องการจากภาครัฐเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ มาตรการลดค่าใช้จ่ายให้ธุรกิจ เช่น การลดการจ่ายเงินสมทบกองทุนประกันสังคม การลดค่าน้ำค่าไฟ และมาตรการช่วยเหลือทางการเงินอย่างเช่นการให้สินเชื่อเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งผู้ประกอบการยังมองว่ามีเงื่อนไขและข้อจำกัดค่อนข้างมาก



ธุรกิจบริการยังคงมีแนวโน้มได้รับผลกระทบเพิ่มขึ้น ในขณะที่ธุรกิจในการผลิตและธุรกิจการค้า มีผลกระทบลดลง เนื่องจากธุรกิจบริการมีความเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจการท่องเที่ยวค่อนข้างสูง ซึ่งสถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศไทยยังไม่กลับสู่ภาวะปกติ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติ สำหรับการเดินทางท่องเที่ยวของคนไทยแม้จะฟื้นตัวจากมาตรการเพิ่มวันหยุดหรือโครงการเราเที่ยวด้วยกัน แต่ยังไม่เพียงพอให้ธุรกิจบริการ เช่น ที่พักแรม ร้านอาหาร สถานบันเทิง รถโดยสารนำเที่ยว สามารถฟื้นตัวกลับสู่สถานการณ์ปกติได้ในระยะเวลานี้

เมื่อพิจารณาตามพื้นที่ จะพบว่าพื้นที่ที่ธุรกิจ MSME มีแนวโน้มได้รับผลกระทบเพิ่มขึ้นจากผลสำรวจเมื่อเดือนกรกฎาคม 2563 จะเป็นพื้นที่ที่มีความรุนแรงของการแพร่ระบาดของโควิด 19 ครั้งใหม่สูง ได้แก่ ภาคตะวันออก ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาคใต้เป็นพื้นที่ที่ธุรกิจ MSME มีแนวโน้มได้รับผลกระทบลดลงมากที่สุด ซึ่งส่วนหนึ่งอาจจะเกิดจากการเปลี่ยนจุดหมายในการเดินทาง โดยหลีกเลี่ยงการเดินทางไปยังพื้นที่เสี่ยงสูงและหันไปท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่ำกว่าแทน

อัตราการขยายตัวของ GDP MSME และ GDP ปี 2558 - 2564



ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ณ 15 ก.พ. 2564
 ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

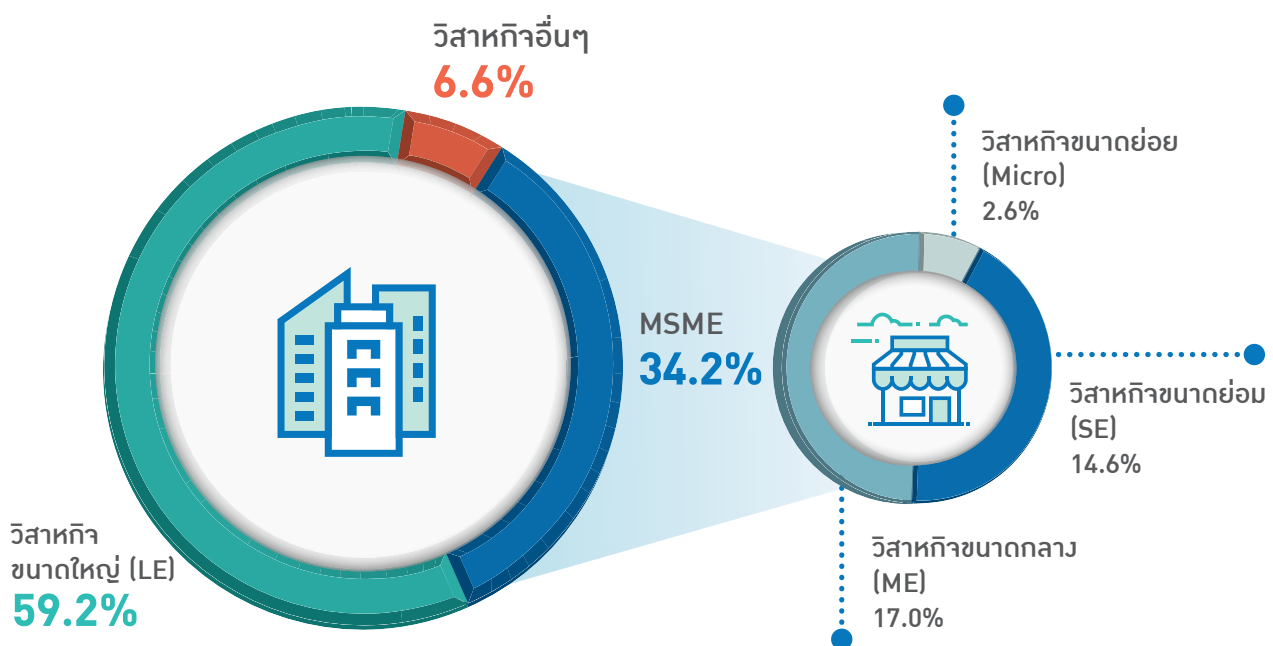
1.1 บทบาทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ในปี 2563 มีมูลค่าเท่ากับ 15,703,021 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนหน้า 1,195,069 ล้านบาท หรือลดลงคิดเป็นร้อยละ 6.1 จากอัตราการขยายตัวร้อยละ 3.1 ในปีก่อนโดยเป็นผลมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ทั้งภายในประเทศและทั่วโลก ที่เริ่มแพร่ระบาดตั้งแต่ไตรมาสแรกของปีต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการค้าทั่วโลก

GDP ในปี 2563 เป็นมูลค่า GDP ในภาคการเกษตรเท่ากับ 1,357,503 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.6 ของมูลค่า GDP รวม ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 3.4 สำหรับ GDP นอกภาคการเกษตรมีมูลค่าเท่ากับ 14,345,518 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 91.4 ของมูลค่า GDP รวม ลดลงร้อยละ 6.3 โดยกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดดังกล่าวมากที่สุด ได้แก่ ภาคการบริการ ที่มี GDP ลดลงร้อยละ 7.4 รองลงมาคือภาคอุตสาหกรรมที่มี GDP ลดลงร้อยละ 5.7 และภาคการค้าปลีกค้าส่ง ที่มี GDP ลดลงร้อยละ 3.7 ตามลำดับ

ในขณะที่ GDP ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (MSME) ในปี 2563 มีมูลค่า 5,376,066 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.2 ของ GDP รวม ลดลงจากปีก่อนที่มีสัดส่วนร้อยละ 35.0 โดยมีอัตราการขยายตัวลดลงร้อยละ 9.1 และเมื่อพิจารณามูลค่า GDP ตามขนาดวิสาหกิจ พบว่าวิสาหกิจขนาดย่อย (Micro) มีมูลค่า GDP เท่ากับ 417,304 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.6 วิสาหกิจขนาดย่อม (SE) มีมูลค่า GDP เท่ากับ 2,290,099 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.6 และวิสาหกิจขนาดกลาง (ME) มีมูลค่า GDP เท่ากับ 2,668,663 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.0 โดยมีอัตราการขยายตัวลดลงเท่ากับร้อยละ 15.8, ร้อยละ 9.8 และร้อยละ 7.0 ตามลำดับ

ภาพที่ 1.1 โครงสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ปี 2563 จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ



ตารางที่ 1.1 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ปี 2559 - 2563 จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ

	2559	2560	2561	2562	2563
มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ (ล้านบาท)					
ประเทศ	14,590,337	15,488,664	16,368,705	16,898,090	15,703,021
วิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE)	8,922,618	9,310,113	9,757,884	9,984,065	9,299,178
MSME	4,785,814	5,261,196	5,653,669	5,921,091	5,376,066
• วิสาหกิจขนาดย่อย (Micro)	399,843	515,611	450,410	486,374	417,304
• วิสาหกิจขนาดย่อม (SE)	2,099,247	2,237,306	2,467,118	2,561,780	2,290,099
• วิสาหกิจขนาดกลาง (ME)	2,286,724	2,508,279	2,736,141	2,872,936	2,668,663
วิสาหกิจอื่นๆ ⁽¹⁾	881,905	917,355	957,152	992,934	1,027,777
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ (ร้อยละ)					
ประเทศ	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
วิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE)	61.2	60.1	59.6	59.1	59.2
MSME	32.8	34.0	34.5	35.0	34.2
• วิสาหกิจขนาดย่อย (Micro)	2.7	3.3	2.8	2.9	2.6
• วิสาหกิจขนาดย่อม (SE)	14.4	14.4	15.1	15.2	14.6
• วิสาหกิจขนาดกลาง (ME)	15.7	16.2	16.7	17.0	17.0
วิสาหกิจอื่นๆ ⁽¹⁾	6.0	5.9	5.8	5.9	6.5
อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ (ร้อยละ) YOY					
ประเทศ	3.4	4.2	4.2	2.3	-6.1
วิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE)	2.9	3.1	3.9	2.5	-5.0
MSME	5.7	7.1	5.5	3.1	-9.1
• วิสาหกิจขนาดย่อย (Micro)	-7.8	26.6	4.9	8.9	-15.8
• วิสาหกิจขนาดย่อม (SE)	7.0	3.8	7.9	0.9	-9.8
• วิสาหกิจขนาดกลาง (ME)	7.3	6.7	3.4	3.9	-7.0
วิสาหกิจอื่นๆ ⁽¹⁾	0.4	0.8	1.5	1.4	1.7

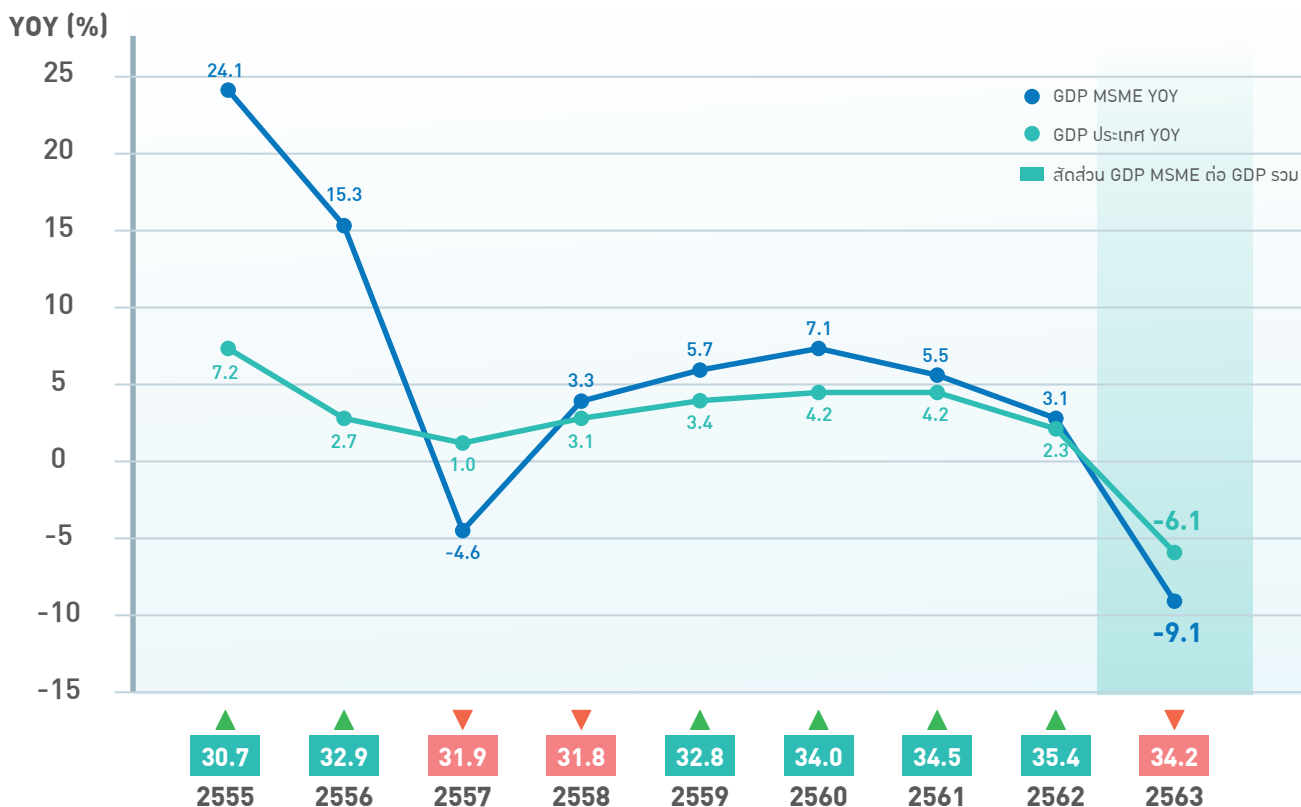
ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ณ 15 ก.พ. 2564

ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

หมายเหตุ : ⁽¹⁾ วิสาหกิจอื่นๆ คือ การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ

จากตารางที่ 1.1 และภาพที่ 1.1 แสดงโครงสร้าง GDP ของประเทศจำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และจำแนกตามขนาดวิสาหกิจ พบว่าโครงสร้าง GDP ของประเทศในปี 2563 ยังคงมีวิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE) เป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่มีความสำคัญที่สุด โดยมีสัดส่วนมูลค่า GDP คิดเป็นร้อยละ 59.2 ขณะที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (MSME) มีสัดส่วนมูลค่า GDP คิดเป็นร้อยละ 34.2 แม้ว่าตั้งแต่ปี 2559 เป็นต้นมา สัดส่วนของ GDP MSME ต่อ GDP รวม ที่แสดงถึงบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจของ MSME นั้น จะปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่จากสถานการณ์โควิด 19 ในปี 2563 ส่งผลให้สัดส่วนดังกล่าวปรับลดลง เช่นเดียวกับในปี 2557 และ 2558 จะเห็นได้ว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจ MSME จะขึ้นอยู่กับเสถียรภาพภายในประเทศเป็นหลัก นอกจากนี้ GDP MSME ยังมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2555 จนถึง 2563 สูงกว่าอัตราการเติบโตของ GDP รวม โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากการเติบโตต่อเนื่องของภาคการค้า ภาคการบริการ และภาคการท่องเที่ยว เป็นสำคัญ

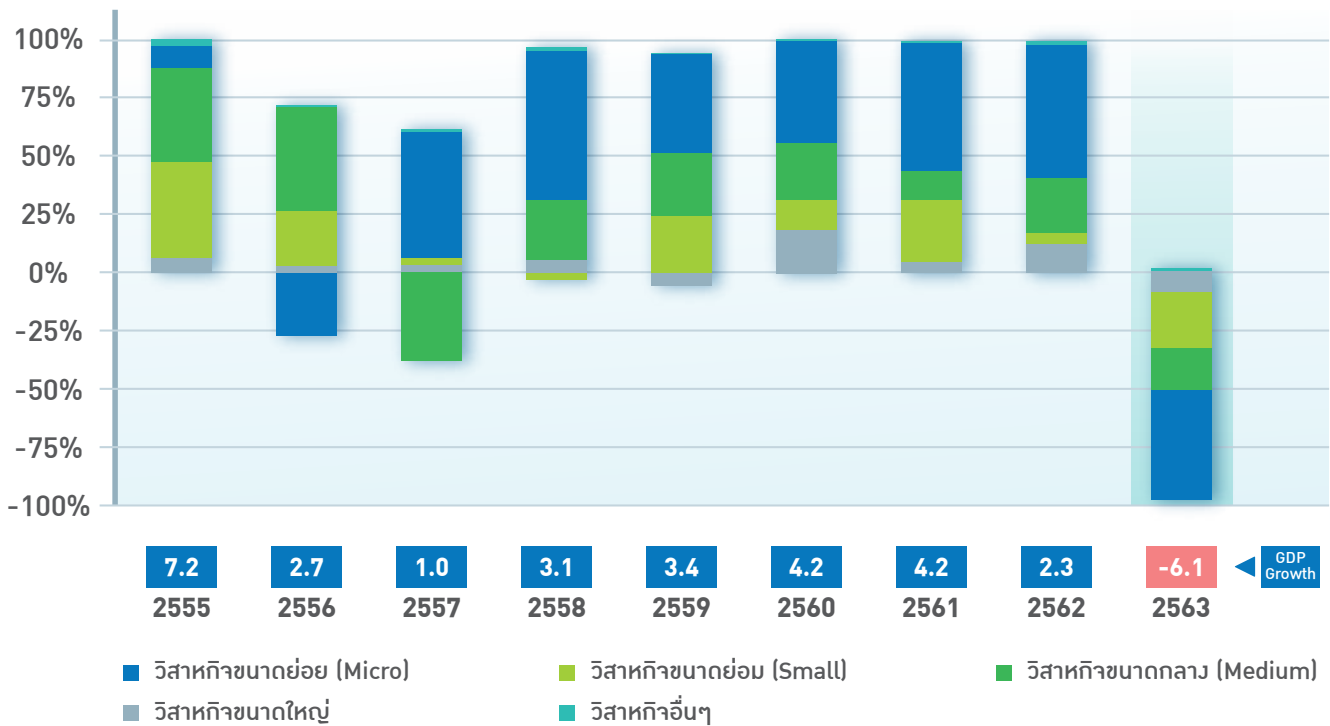
ภาพที่ 1.2 แนวโน้มสัดส่วนของ GDP MSME และอัตราการขยายตัวของ GDP ประเทศ ปี 2555 - 2563



ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ณ 15 ก.พ. 2564
ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

จากภาพที่ 1.2 เมื่อพิจารณาด้านอัตราการขยายตัวของ GDP ประเทศ เปรียบเทียบกับ GDP MSME พบว่ามีการปรับตัวในทิศทางเดียวกัน ทั้งการปรับตัวเพิ่มขึ้นหรือลดลง เนื่องจากเศรษฐกิจของ MSME จะพึ่งพาอุปสงค์ภายในประเทศเป็นส่วนใหญ่ และมีการพึ่งพาภาคต่างประเทศเพียงประมาณร้อยละ 7 - 8 ของมูลค่า GDP เท่านั้น

ภาพที่ 1.3 บทบาทต่อการขยายตัวของ GDP ประเทศ จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ ปี 2555 - 2563



ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ณ 15 ก.พ. 2564
 ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

จากภาพที่ 1.3 แสดงถึงบทบาทต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจประเทศ ของวิสาหกิจต่างๆ ตั้งแต่ปี 2555 เป็นต้นมา พบว่าวิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE) ยังคงมีบทบาทต่อการเติบโตของเศรษฐกิจประเทศมากที่สุด แม้ว่าแนวโน้มทางด้านสัดส่วนต่อ GDP รวมจะค่อยๆ ลดลง ในขณะที่บทบาทต่อเศรษฐกิจของ MSME จะมีความสัมพันธ์กับการเติบโตของภาคการค้า การบริการ และรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ นอกจากนี้ วิสาหกิจขนาดย่อม (Micro) จะมีบทบาทต่อเศรษฐกิจในระดับชุมชนและท้องถิ่น และจะมีความสัมพันธ์กับรายได้ในภาคการเกษตร

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ในปี 2563 ส่งผลให้ GDP ประเทศลดลงถึงร้อยละ 6.1 โดยเมื่อพิจารณาผลกระทบจำแนกตามขนาดวิสาหกิจ พบว่าวิสาหกิจทุกขนาดต่างได้รับผลกระทบเช่นเดียวกัน เนื่องจากวิกฤตโควิด 19 ครั้งนี้ ส่งผลทางลบต่อทั้งอุปสงค์ภายในและต่างประเทศ ได้แก่ รายได้ การจ้างงาน มูลค่าการส่งออกสินค้าและบริการ ซึ่งต่างจากสถานการณ์หรือความผันผวนต่างๆ ที่เคยเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นภัยธรรมชาติ สถานการณ์ความไม่สงบทางการเมือง เศรษฐกิจโลกชะลอตัว ฯลฯ ที่จะกระทบต่อเศรษฐกิจเพียงบางด้านเท่านั้น

ดังนั้น การที่เศรษฐกิจจะสามารถฟื้นตัวได้ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด 19 ทั้งในประเทศและประเทศต่างๆ ทั่วโลก แม้แนวโน้มของการแพร่ระบาดจะลดลงในหลายๆ ประเทศจากการเร่งฉีดวัคซีนให้ประชาชน แต่ยังคงต้องใช้ระยะเวลาอีกพอสมควรกว่าที่เศรษฐกิจโลกจะกลับสู่ภาวะปกติก่อนการแพร่ระบาด

1.1.1 มูลค่า โครงสร้าง และอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

ตารางที่ 1.2 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ปี 2559 - 2563

	2559	2560	2561	2562	2563
มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (ล้านบาท)					
รวมทั้งประเทศ	14,590,337	15,488,664	16,368,705	16,898,090	15,703,021
ภาคการเกษตร	1,236,980	1,302,041	1,339,566	1,374,987	1,357,503
ภาคอุตสาหกรรม	4,791,853	5,029,209	5,278,185	5,258,975	4,772,989
• การเหมืองแร่	399,753	386,153	416,990	412,918	329,201
• การผลิต	3,960,436	4,184,234	4,373,462	4,330,684	3,961,670
• ไฟฟ้า ก๊าซ และน้ำประปา	431,664	458,822	487,733	515,373	482,118
ภาคการค้าปลีกค้าส่ง	2,187,129	2,379,660	2,581,763	2,744,347	2,639,317
ภาคการบริการ	6,374,375	6,777,754	7,169,191	7,519,781	6,933,212
• การก่อสร้าง	400,376	394,729	410,132	419,071	425,195
• การบริการภาคเอกชน	5,092,094	5,465,670	5,801,907	6,107,776	5,480,240
• การบริการภาครัฐ	881,905	917,355	957,152	992,934	1,027,777
สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ)					
รวมทั้งประเทศ	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ภาคการเกษตร	8.5	8.4	8.2	8.1	8.6
ภาคอุตสาหกรรม	32.8	32.5	32.2	31.1	30.4
• การเหมืองแร่	2.7	2.5	2.5	2.4	2.1
• การผลิต	27.1	27.0	26.7	25.6	25.2
• ไฟฟ้า ก๊าซ และน้ำประปา	3.0	3.0	3.0	3.0	3.1
ภาคการค้าปลีกค้าส่ง	15.0	15.4	15.8	16.2	16.8
ภาคการบริการ	43.7	43.8	43.8	44.5	44.2
• การก่อสร้าง	2.7	2.5	2.5	2.5	2.7
• การบริการภาคเอกชน	34.9	35.3	35.4	36.1	34.9
• การบริการภาครัฐ	6.0	5.9	5.8	5.9	6.5

	2559	2560	2561	2562	2563
อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ) YOY					
รวมทั้งประเทศ	3.4	4.2	4.2	2.3	-6.1
ภาคการเกษตร	-1.2	4.8	5.8	-0.6	-3.4
ภาคอุตสาหกรรม	2.3	2.2	2.9	0.0	-5.9
• การเหมืองแร่	0.8	-6.0	-2.9	1.7	-6.9
• การผลิต	2.3	2.9	3.4	-0.7	-5.7
• ไฟฟ้า ก๊าซ และน้ำประปา	3.6	2.5	2.8	4.8	-7.2
ภาคการค้าปลีกค้าส่ง	6.2	6.4	6.4	4.5	-3.7
ภาคการบริการ	4.6	5.1	4.5	4.3	-7.4
• การก่อสร้าง	8.0	-3.0	2.3	1.6	2.3
• การบริการภาคเอกชน	5.0	6.3	5.0	4.9	-9.1
• การบริการภาครัฐ	0.4	0.8	1.5	1.4	1.7

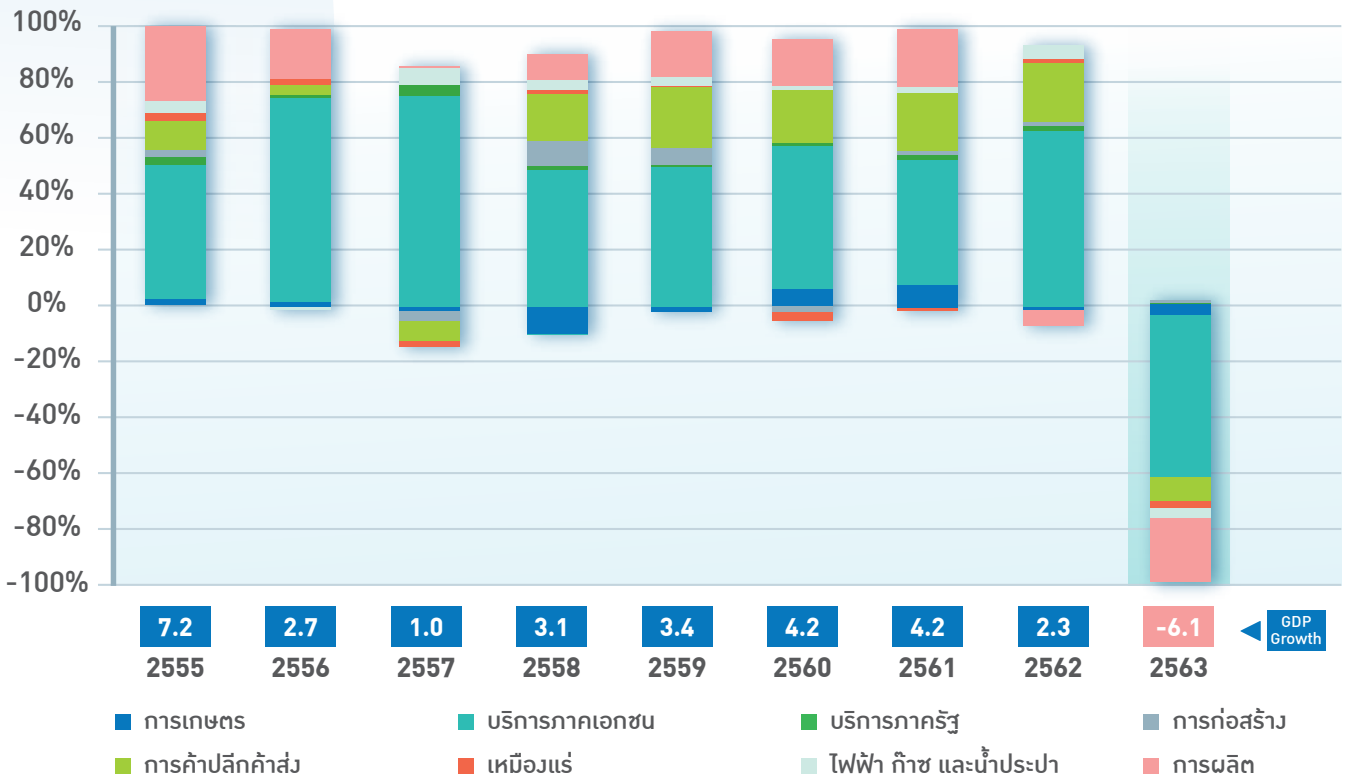
ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ณ 15 ก.พ. 2564
ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

จากตารางที่ 1.2 และภาพที่ 1.4 เมื่อพิจารณาโครงสร้าง GDP ของประเทศในปี 2563 จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ พบว่าร้อยละ 8.6 เป็นมูลค่าที่เกิดจากภาคการเกษตร ขณะที่อีกร้อยละ 91.4 เป็นผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่เกิดจากภาคนอกการเกษตร และเมื่อพิจารณาโครงสร้าง GDP ของภาคนอกการเกษตร พบว่าภาคการบริการยังคงเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีบทบาทสูงที่สุดต่อเศรษฐกิจของประเทศ มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 44.2 ของมูลค่า GDP รวม รองลงมาได้แก่ภาคอุตสาหกรรม ซึ่งมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 30.4 โดยกิจกรรมการผลิตมีสัดส่วนมากที่สุด คือ ร้อยละ 25.2 ในขณะที่ภาคการค้าปลีกค้าส่งมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 16.8

แม้ว่าในปี 2563 สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 จะส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตและภาคการบริการเป็นอย่างมาก แต่บทบาทต่อเศรษฐกิจของภาคการค้าและภาคการบริการไม่ได้ลดลงมากนัก ในขณะที่ภาคอุตสาหกรรมยังคงค่อยๆ ลดบทบาทต่อเศรษฐกิจลง แสดงถึงระบบเศรษฐกิจของประเทศที่ลดการพึ่งพารายได้จากการส่งออกสินค้า แต่ในขณะเดียวกัน ด้านการส่งออกบริการหรือภาคการท่องเที่ยวกลับมีบทบาทสำคัญมากขึ้นและมีสัดส่วนต่อ GDP เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ซึ่งหากสถานการณ์โควิด 19 ทั่วโลกยังไม่คลี่คลายภายในปี 2564 โครงสร้างทางเศรษฐกิจของไทยอาจมีการปรับตัวอีกครั้ง

สำหรับภาคการค้าปลีกค้าส่ง ที่ได้แรงสนับสนุนจากเทคโนโลยีออนไลน์ การเพิ่มขึ้นและการแข่งขันของผู้ให้บริการขนส่งสินค้า รวมทั้งความเคยชินของผู้บริโภคที่มีสถานการณ์โควิด 19 เป็นตัวเร่ง ส่งผลให้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 19 น้อยกว่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นๆ และมีโอกาสกลับมาขยายตัวได้ภายในปี 2564

ภาพที่ 1.4 บทบาทต่อการขยายตัวของ GDP ประเทศ จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ปี 2555 - 2563



ที่มา : สำนักวางแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ณ 15 ก.พ. 2564
ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

1.1.2 มูลค่า โครงสร้าง และอัตราการขยายตัว ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ของ MSME

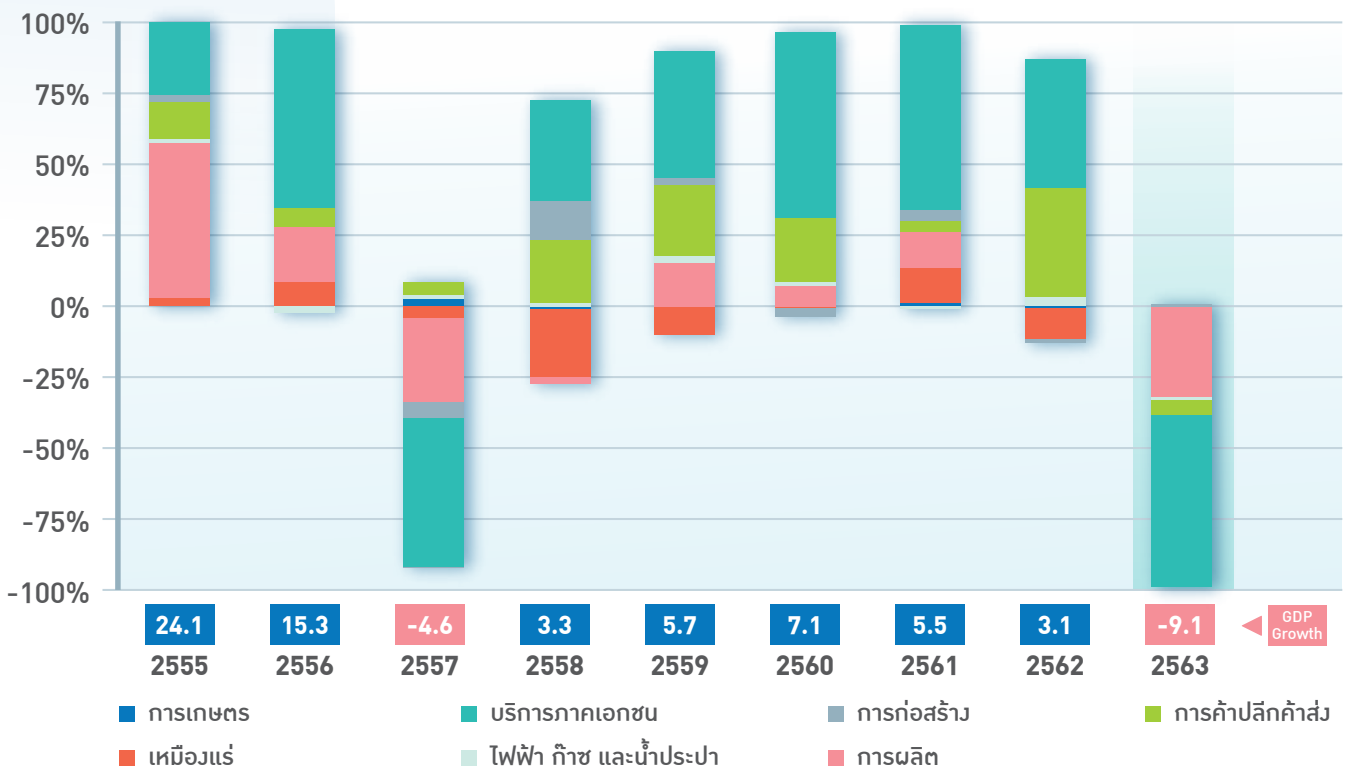
ตารางที่ 1.3 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ MSME จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ปี 2559 - 2563

	2559	2560	2561	2562	2563
มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ MSME ณ ราคาประจำปี ตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (ล้านบาท)					
MSME	4,785,814	5,261,196	5,653,669	5,921,091	5,376,066
ภาคการเกษตร	59,612	61,247	67,486	34,591	17,005
ภาคอุตสาหกรรม	1,842,150	1,921,021	2,015,589	1,976,176	1,806,468
• การเหมืองแร่	63,037	59,002	50,766	23,803	15,994
• การผลิต	1,725,818	1,801,224	1,898,896	1,880,367	1,720,253
• ไฟฟ้า ก๊าซ และน้ำประปา	53,295	60,795	65,928	72,005	70,221
ภาคการค้าปลีกค้าส่ง	899,658	1,009,509	1,102,065	1,189,343	1,161,193

	2559	2560	2561	2562	2563
ภาคการบริการ	1,984,394	2,269,419	2,468,528	2,720,981	2,391,399
• การก่อสร้าง	214,550	208,361	212,906	215,221	216,027
• การบริการภาคเอกชน	1,769,844	2,061,058	2,255,622	2,505,759	2,175,372
สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ MSME ณ ราคาประจำปี ตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ)					
MSME	32.8	34.0	34.5	35.0	34.2
ภาคการเกษตร	1.2	1.2	1.2	0.6	0.3
ภาคอุตสาหกรรม	38.5	36.5	35.7	33.4	33.6
• การเหมืองแร่	1.3	1.1	0.9	0.4	0.3
• การผลิต	36.1	34.2	33.6	31.8	32.0
• ไฟฟ้า ก๊าซ และน้ำประปา	1.1	1.2	1.2	1.2	1.3
ภาคการค้าปลีกค้าส่ง	18.8	19.2	19.5	20.1	21.6
ภาคการบริการ	41.5	43.1	43.7	46.0	44.5
• การก่อสร้าง	4.5	4.0	3.8	3.6	4.0
• การบริการภาคเอกชน	37.0	39.2	39.9	42.3	40.5
อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ MSME จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ) YOY					
MSME	5.7	7.1	5.5	3.1	-9.1
ภาคการเกษตร	4.8	3.3	8.8	-2.3	2.8
ภาคอุตสาหกรรม	1.3	1.6	3.8	-0.9	-8.9
• การเหมืองแร่	-40.9	-5.4	84.3	-31.7	-1.0
• การผลิต	2.9	1.5	2.1	-0.0	-9.2
• ไฟฟ้า ก๊าซ และน้ำประปา	13.5	10.3	-4.6	12.8	-8.4
ภาคการค้าปลีกค้าส่ง	10.3	9.7	1.2	9.1	-2.9
ภาคการบริการ	8.0	11.0	8.6	4.0	-12.0
• การก่อสร้าง	3.9	-4.4	6.0	-1.1	1.8
• การบริการภาคเอกชน	8.5	12.8	8.9	4.5	-13.2

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ณ 15 ก.พ. 2564
ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

ภาพที่ 1.5 ทบภาพต่อการขยายตัวของ GDP MSME จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ปี 2555 - 2563



ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ณ 15 ก.พ. 2564
 ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

จากภาพที่ 1.5 เมื่อพิจารณาบทบาทตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่อการเติบโตของ GDP MSME พบว่าตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมา กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญมากที่สุดคือภาคการค้าและภาคการบริการ นอกจากนี้ ภาคการบริการยังมีความสำคัญต่อ MSME ทั้งในด้านจำนวนกิจการและจำนวนการจ้างงาน โดยในปี 2563 มีจำนวน MSME ในภาคการบริการ 1,260,652 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 40.0 ของจำนวน MSME ทั้งหมด และมีการจ้างงานทั้งสิ้น 7,168,999 คน คิดเป็นร้อยละ 40.4 ของจำนวนการจ้างงานทั้งหมดของ MSME ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าภาคการบริการเป็นตัวแปรที่กำหนดทิศทางเศรษฐกิจของ MSME และของประเทศ เมื่อใดก็ตามที่เกิดสถานการณ์ซึ่งกระทบต่อรายได้และการจ้างงานในภาคการบริการ ดังเช่นสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในช่วงปี 2556 - 2557 และสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ในปัจจุบัน ภาคการบริการจะเป็นตัวฉุดให้การขยายตัวของเศรษฐกิจลดลง

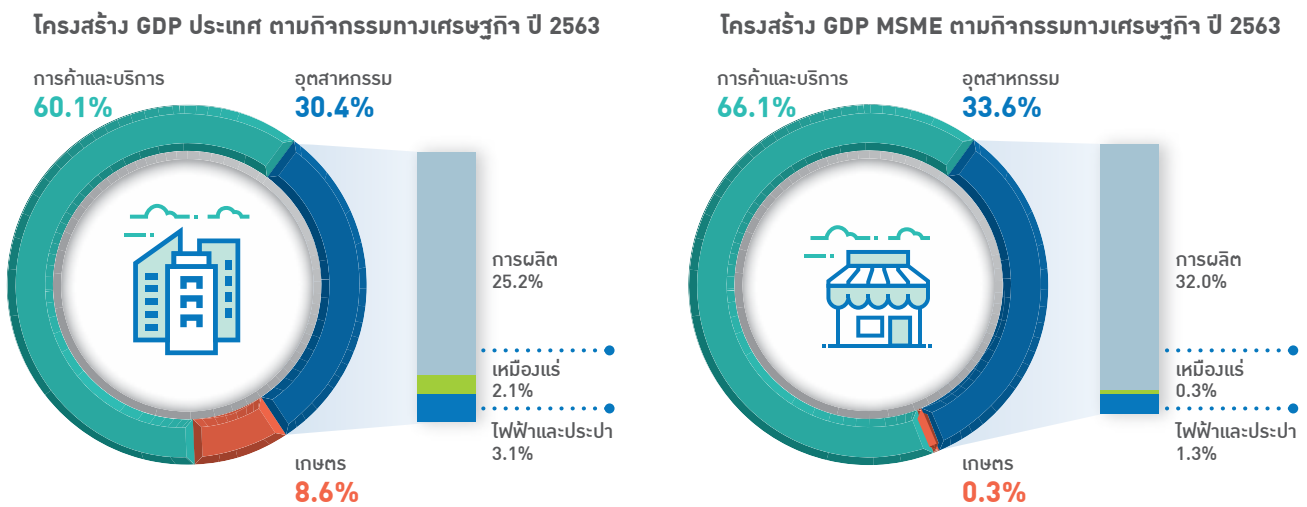
1.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

1.2.1 ภาคอุตสาหกรรม

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรม ปี 2563 มีมูลค่ารวมเท่ากับ 4,772,989 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30.4 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ โดยเป็นมูลค่า GDP ในกิจกรรมการผลิต 4,270,414 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25.2 กิจกรรมการเหมืองแร่ มีมูลค่า 329,201 ล้านบาท และกิจกรรมการผลิตไฟฟ้า ก๊าซ และประปา มีมูลค่า 482,118 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.1 และร้อยละ 3.1 ของ GDP ประเทศ ตามลำดับ

ในขณะที่ภาคอุตสาหกรรมของ MSME มีมูลค่า GDP เท่ากับ 1,806,468 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 33.6 ของ GDP MSME รวม โดยประกอบด้วย GDP ในกิจกรรมการผลิตคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 32.0 กิจกรรมการเหมืองแร่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.3 และกิจกรรมการผลิตไฟฟ้า ก๊าซ และประปา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.3

ภาพที่ 1.6 โครงสร้างของ GDP ประเทศ และ GDP MSME ในภาคอุตสาหกรรม ปี 2563



ภาคการผลิต

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคการผลิต ปี 2563 มีมูลค่ารวม 3,961,670 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25.2 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และเมื่อพิจารณามูลค่า GDP จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ พบว่ามูลค่า GDP ในภาคการผลิตเกิดจากวิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE) เท่ากับ 2,241,417 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 56.6 ในขณะที่เป็นมูลค่าที่เกิดจาก MSME เท่ากับ 1,720,253 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 43.4 ของ GDP ภาคการผลิตรวม และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 32.0 เมื่อเทียบกับมูลค่า GDP MSME รวม โดยเป็นมูลค่าที่เกิดจากวิสาหกิจขนาดย่อย (Micro) เท่ากับ 46,050 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.1 มูลค่าที่เกิดจากวิสาหกิจขนาดย่อม (SE) เท่ากับ 728,739 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.4 และมูลค่าที่เกิดจากวิสาหกิจขนาดกลาง (ME) เท่ากับ 945,464 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23.9 (ตารางที่ 1.4)

ตารางที่ 1.4 GDP ภาคการผลิต ปี 2559 - 2563 จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ

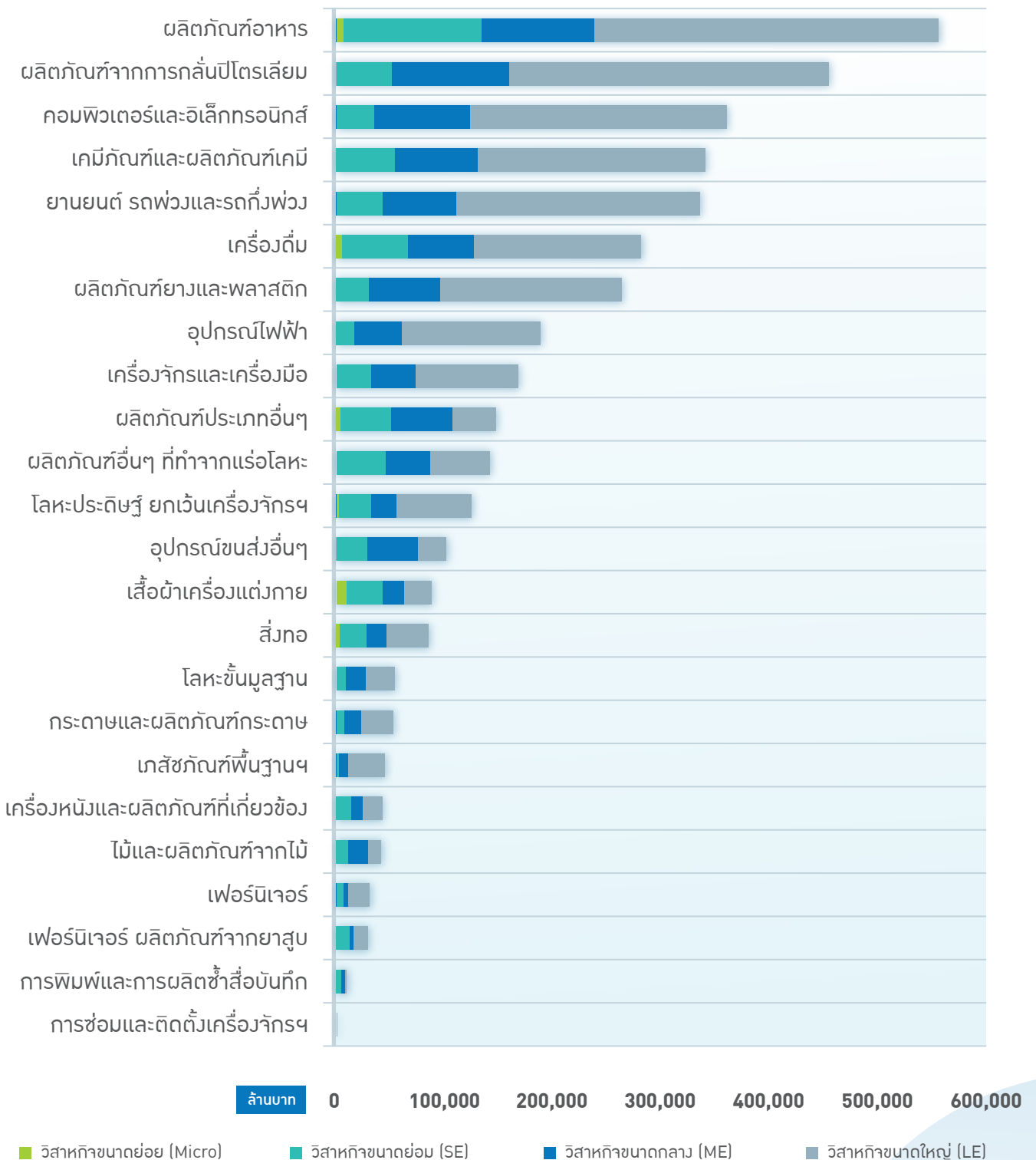
	2559	2560	2561	2562	2563
มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ภาคการผลิต ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)					
ประเทศ	14,590,337	15,488,664	16,368,705	16,898,090	15,703,021
ภาคการผลิตรวม	3,960,436	4,184,234	4,373,462	4,330,684	3,961,670
MSME	1,725,818	1,801,224	1,898,896	1,880,367	1,720,253
• วิสาหกิจขนาดย่อย (Micro)	44,873	58,448	45,775	47,768	46,050
• วิสาหกิจขนาดย่อม (SE)	744,246	772,935	805,799	797,280	728,739
• วิสาหกิจขนาดกลาง (ME)	936,700	969,841	1,047,322	1,035,319	945,464
วิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE)	2,234,618	2,383,010	2,474,566	2,450,317	2,241,417
สัดส่วน GDP ภาคการผลิต ต่อ GDP ประเทศ (ร้อยละ)					
ภาคการผลิต	27.1	27.0	26.7	25.6	25.2
สัดส่วน GDP ภาคการผลิต จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ (ร้อยละ)					
MSME	43.6	43.0	43.4	43.4	43.4
• วิสาหกิจขนาดย่อย (Micro)	1.1	1.4	1.0	1.1	1.1
• วิสาหกิจขนาดย่อม (SE)	18.8	18.5	18.4	18.4	18.4
• วิสาหกิจขนาดกลาง (ME)	23.7	23.2	23.9	23.9	23.9
วิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE)	56.4	57.0	56.6	56.6	56.6

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ณ 15 ก.พ. 2564
ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

ตารางที่ 1.5 โครงสร้างและสัดส่วนของ GDP กิจกรรมการผลิต ปี 2563 จำแนกตามสาขาการผลิต (TSIC)

TSIC	สาขาการผลิต	ประเทศ	MSME		
		มูลค่า GDP รวม (ล้านบาท)	มูลค่า GDP MSME (ล้านบาท)	สัดส่วน รายสาขา ของ MSME ต่อรายสาขา ของประเทศ (ร้อยละ)	สัดส่วน รายสาขา ของ MSME ต่อ GDP MSME ภาคการผลิต (ร้อยละ)
10	ผลิตภัณฑ์อาหาร	557,216	238,773	42.9	13.9
11	เครื่องดื่ม	282,169	127,489	45.2	7.4
12	ผลิตภัณฑ์จากยาสูบ	29,943	16,289	54.4	0.9
13	สิ่งทอ	86,131	46,973	54.5	2.7
14	เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย	88,403	63,728	72.1	3.7
15	เครื่องหนังและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง	43,484	25,524	58.7	1.5
16	ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	42,759	30,013	70.2	1.7
17	กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	52,946	23,852	45.0	1.4
18	การพิมพ์และการผลิตซ้ำสื่อบันทึกข้อมูล	9,873	8,899	90.1	0.5
19	ผลิตภัณฑ์จากการกลั่นปิโตรเลียม	455,448	160,893	35.3	9.4
20	เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี	341,132	131,839	38.6	7.7
21	เภสัชภัณฑ์พื้นฐาน	46,015	11,811	25.7	0.7
22	ผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก	264,541	96,044	36.3	5.6
23	ผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่ทำจากแร่โลหะ	142,219	86,694	61.0	5.0
24	โลหะขั้นมูลฐาน	54,863	27,826	50.7	1.6
25	โลหะประดิษฐ์ ยกเว้นเครื่องจักรฯ	125,628	56,419	44.9	3.3

ภาพที่ 1.7 บทบาทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต่อ GDP ในภาคการผลิต

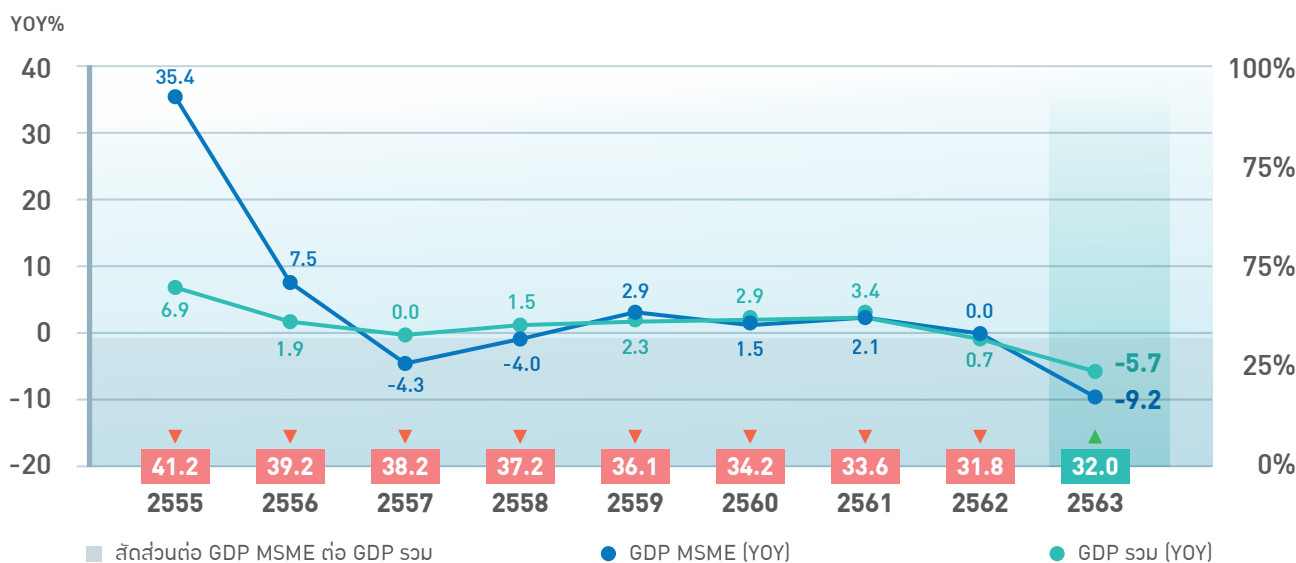


ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ณ 15 ก.พ. 2564
ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

ตารางที่ 1.5 แสดงถึงมูลค่า GDP ในภาคการผลิตของประเทศ จำแนกตามสาขาการผลิต (TSIC 2 หลัก) โดยเมื่อพิจารณาสาขาการผลิตพบว่า สาขาการผลิตที่มีมูลค่า GDP สูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สาขา การผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร (TSIC 10) มีมูลค่า 557,216 ล้านบาท รองลงมาได้แก่ สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์ จากการกลั่นปิโตรเลียม (TSIC 19) มีมูลค่า 455,448 ล้านบาท และสาขาการผลิตคอมพิวเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์ (TSIC 26) มีมูลค่า 360,945 ล้านบาท

ในด้านวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (MSME) สาขาการผลิตที่มีมูลค่า GDP มากที่สุด ได้แก่ สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร (TSIC 10) มีมูลค่า 238,773 ล้านบาท รองลงมาได้แก่ สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์จากการกลั่นปิโตรเลียม (TSIC 19) มีมูลค่า 160,893 ล้านบาท และสาขาการผลิตเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี (TSIC 20) มีมูลค่า 131,839 ล้านบาท เมื่อพิจารณาภาพรวมในสาขาการผลิตที่ MSME มีบทบาทสูง (ตารางที่ 1.5 และ ภาพที่ 1.7) โดยหากพิจารณาบทบาทในแต่ละสาขาการผลิต พบว่าสาขาที่ MSME มีบทบาทมากที่สุดสามอันดับแรก ได้แก่ สาขาการพิมพ์และการผลิตซ้ำ สื่อบันทึก สาขาการผลิตอุปกรณ์ขนส่งอื่นๆ และสาขาการผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทอื่นๆ

ภาพที่ 1.8 แนวโน้มสัดส่วนและการเติบโตของ GDP MSME ในภาคการผลิต



ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ณ 15 ก.พ. 2564
 ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

จากภาพที่ 1.8 พบว่าสัดส่วน GDP MSME ภาคการผลิตต่อ GDP MSME รวมตั้งแต่ปี 2555 เป็นต้นมา มีการลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มสัดส่วนของภาคการผลิตโดยรวมทั้งประเทศ และอัตราการขยายตัวของ GDP MSME ภาคการผลิตในปี 2563 ลดลงถึงร้อยละ 9.2 ในขณะที่ GDP ภาคการผลิตโดยรวมลดลงร้อยละ 5.7

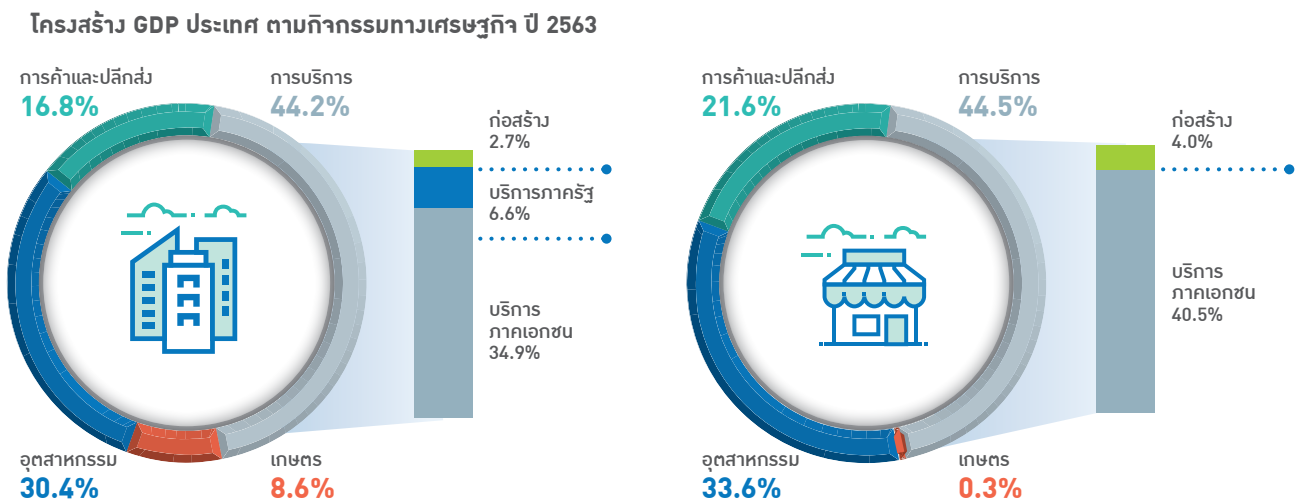
สาเหตุหลักของการลดลงดังกล่าว มาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ทั่วโลก ที่ส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตในภาคการส่งออกของประเทศ รวมทั้งการส่งออกของ MSME โดยมูลค่าการส่งออกของ MSME ในปี 2563 เท่ากับ 27,064.6 ล้านบาท ลดลงถึงร้อยละ 17.3 เมื่อเทียบกับปีก่อน ในขณะที่มูลค่าการส่งออกโดยรวมลดลงร้อยละ 6.0 แสดงถึงปัญหาเชิงโครงสร้างของสินค้าส่งออกของ MSME ที่มีมูลค่าเพิ่มต่ำ และมีความสามารถในการแข่งขันไม่เพียงพอสำหรับสภาวะความผันผวนของเศรษฐกิจโลกที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

1.2.2 ภาคการค้าและการบริการ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคการค้าและการบริการ ปี 2563 มีมูลค่ารวม 9,572,529 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 61.0 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ โดยเป็นมูลค่า GDP ในภาคการค้าปลีกและค้าส่ง 2,639,317 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.8 และเป็น GDP ในภาคการบริการมีมูลค่ารวม 6,933,212 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44.2 ของ GDP ประเทศ

ในขณะที่ภาคการค้าและการบริการของ MSME มีมูลค่า GDP เท่ากับ 3,552,592 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 66.1 ของ GDP MSME รวม ประกอบด้วย GDP ในภาคการค้าปลีกและค้าส่ง 1,161,193 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.6 และ GDP ในภาคการบริการ 2,391,399 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44.5 ของ GDP MSME รวม

ภาพที่ 1.9 โครงสร้างของ GDP ประเทศ และ GDP MSME ในภาคการค้าและการบริการ ปี 2563



ภาคการค้าปลีกและค้าส่ง

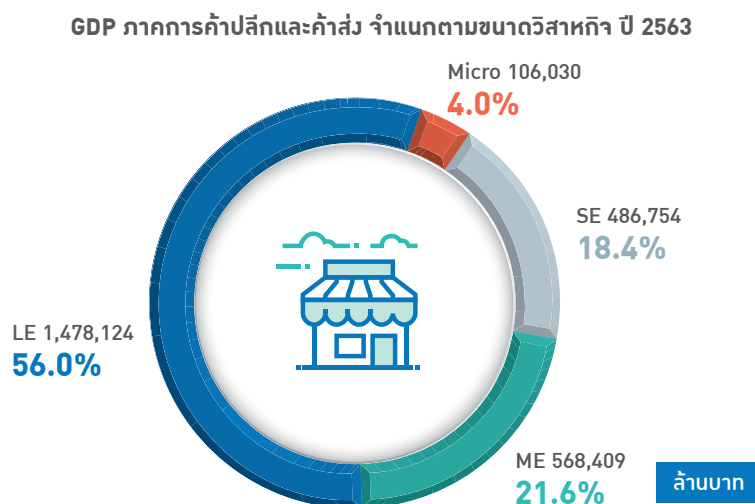
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคการค้าปลีกและค้าส่ง ปี 2563 มีมูลค่ารวมเท่ากับ 2,639,317 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.8 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เมื่อพิจารณามูลค่า GDP ตามขนาดวิสาหกิจ พบว่าเป็นมูลค่า GDP ที่เกิดจากวิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE) เท่ากับ 1,478,124 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 56.0 และเป็นมูลค่า GDP ที่เกิดจาก MSME เท่ากับ 1,161,193 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44.0 โดยเป็น GDP ที่เกิดจากวิสาหกิจขนาดย่อย (Micro) เท่ากับ 106,030 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.0 จากวิสาหกิจขนาดย่อม (SE) เท่ากับ 486,754 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.4 และจากวิสาหกิจขนาดกลาง (ME) เท่ากับ 568,409 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.6 โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ 1.7 และภาพที่ 1.9

ตารางที่ 1.6 GDP ภาคการค้าปลีกและค้าส่ง ปี 2559 - 2563 จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ

	2559	2560	2561	2562	2563
มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)					
ประเทศ	14,590,337	15,488,664	16,368,705	16,898,090	15,703,021
ภาคการค้าปลีกและค้าส่ง	2,187,129	2,379,660	2,581,763	2,744,347	2,639,317
MSME	899,658	1,009,509	1,102,065	1,189,343	1,161,193
• วิสาหกิจขนาดย่อย (Micro)	79,318	111,725	92,986	104,402	106,030
• วิสาหกิจขนาดย่อม (SE)	384,593	416,012	470,733	503,305	486,754
• วิสาหกิจขนาดกลาง (ME)	435,747	481,772	538,347	581,636	568,409
วิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE)	1,287,471	1,370,151	1,479,698	1,555,004	1,478,124
สัดส่วน GDP ภาคการค้าปลีกและค้าส่ง ต่อ GDP ประเทศ (ร้อยละ)					
ภาคการค้าปลีกและค้าส่ง	15.0	15.4	15.8	16.2	16.8
สัดส่วน GDP ภาคการค้าปลีกและค้าส่ง จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ (ร้อยละ)					
MSME	41.1	42.4	42.7	43.3	44.0
• วิสาหกิจขนาดย่อย (Micro)	3.6	4.7	3.6	3.8	4.0
• วิสาหกิจขนาดย่อม (SE)	17.6	17.5	18.2	18.3	18.4
• วิสาหกิจขนาดกลาง (ME)	19.9	20.2	20.9	21.2	21.6
วิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE)	58.9	57.6	57.3	56.7	56.0

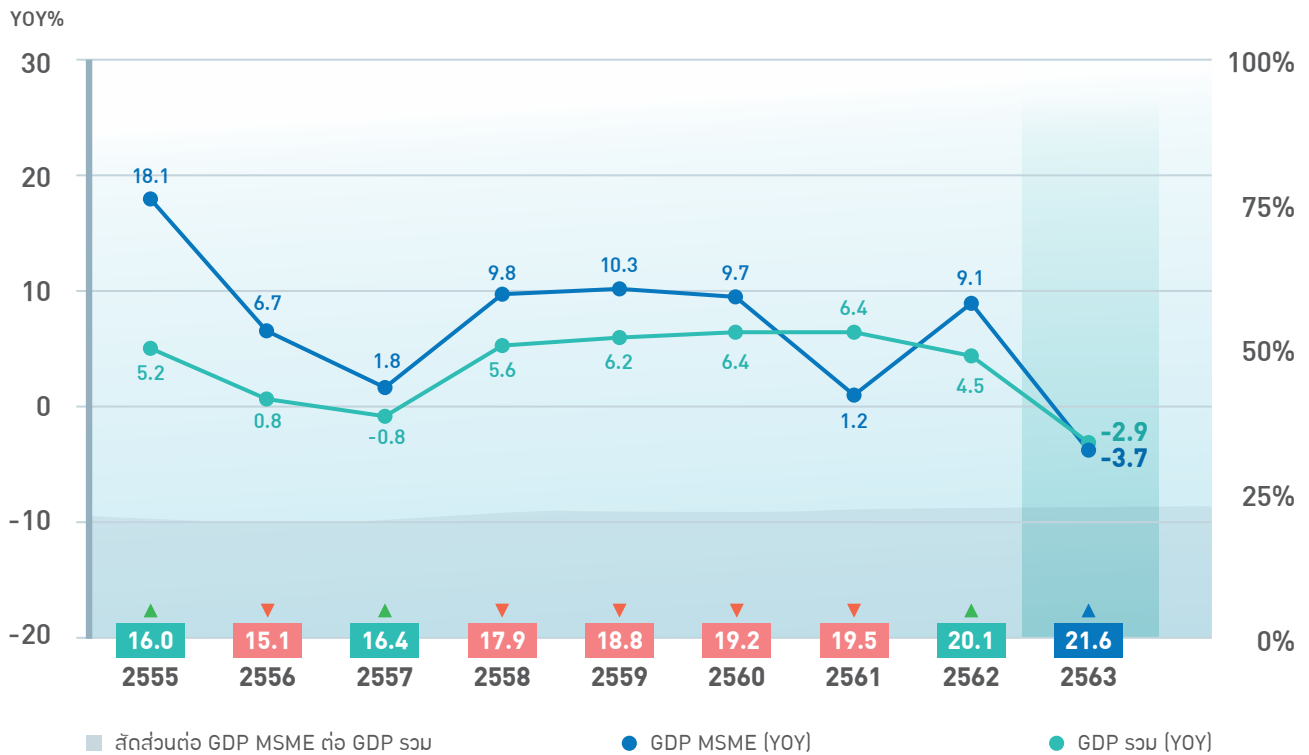
ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ณ 15 ก.พ. 2564
ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

ภาพที่ 1.10 โครงสร้าง GDP ภาคการค้าปลีกและค้าส่ง จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ ปี 2563



ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ณ 15 ก.พ. 2564
ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

ภาพที่ 1.11 แนวโน้มบทบาทและการเติบโตของ GDP MSME ในภาคการค้าปลีกและค้าส่ง



ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ณ 15 ก.พ. 2564
 ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

ภาคการบริการเอกชน

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคการบริการเอกชน ปี 2563 มีมูลค่ารวม 5,905,435 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37.6 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ โดยเมื่อพิจารณามูลค่า GDP ตามขนาดวิสาหกิจ พบว่ามูลค่า GDP ในภาคการบริการเอกชน เกิดจากวิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE) เท่ากับ 3,514,036 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 59.5 ขณะที่มูลค่า GDP ที่เกิดจาก MSME เท่ากับ 2,391,399 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 40.5 โดยเป็นมูลค่าที่เกิดจากวิสาหกิจขนาดย่อย (Micro) เท่ากับ 248,548 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.2 จากวิสาหกิจขนาดย่อม (SE) เท่ากับ 1,042,721 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.7 และจากวิสาหกิจขนาดกลาง (ME) เท่ากับ 1,100,130 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.6 โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1.7

ตารางที่ 1.7 มูลค่า GDP ภาคการบริการเอกชน ปี 2559 - 2563 จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ

	2559	2560	2561	2562	2563
มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)					
ประเทศ	14,590,337	15,488,664	16,368,705	16,898,090	15,703,021
ภาคการบริการเอกชน	5,492,470	5,860,399	6,212,039	6,526,847	5,905,435
MSME	1,984,394	2,269,419	2,468,528	2,720,981	2,391,399
• วิสาหกิจขนาดย่อย (Micro)	253,607	324,494	288,406	318,257	248,548
• วิสาหกิจขนาดย่อม (SE)	900,772	980,825	1,117,790	1,214,663	1,042,721
• วิสาหกิจขนาดกลาง (ME)	830,015	964,100	1,062,332	1,188,061	1,100,130
วิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE)	3,508,076	3,590,980	3,743,511	3,805,866	3,514,036
สัดส่วน GDP ภาคการบริการเอกชน ต่อ GDP ประเทศ (ร้อยละ)					
ภาคการบริการเอกชน	37.6	37.8	38.0	38.6	37.6
สัดส่วน GDP MSME ต่อ GDP ประเทศ ในภาคการบริการเอกชน (ร้อยละ)					
MSME	36.1	38.7	39.7	41.7	40.5
• วิสาหกิจขนาดย่อย (Micro)	4.6	5.5	4.6	4.9	4.2
• วิสาหกิจขนาดย่อม (SE)	16.4	16.7	18.0	18.6	17.7
• วิสาหกิจขนาดกลาง (ME)	15.1	16.5	17.1	18.2	18.6
วิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE)	63.9	61.3	60.3	58.3	59.5

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ณ 15 ก.พ. 2564
ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

ตารางที่ 1.8 และภาพที่ 1.12 แสดงถึงมูลค่า GDP และบทบาทของ MSME ในภาคการบริการเอกชน โดยเมื่อพิจารณาตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ พบว่า กิจกรรมการบริการที่มีมูลค่าสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สาขาบริการด้านการเงิน และการประกันภัย มีมูลค่า 1,292,646 ล้านบาท รองลงมาได้แก่ สาขาบริการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า มีมูลค่า 767,279 ล้านบาท และสาขาบริการการศึกษา มีมูลค่า 694,415 ล้านบาท

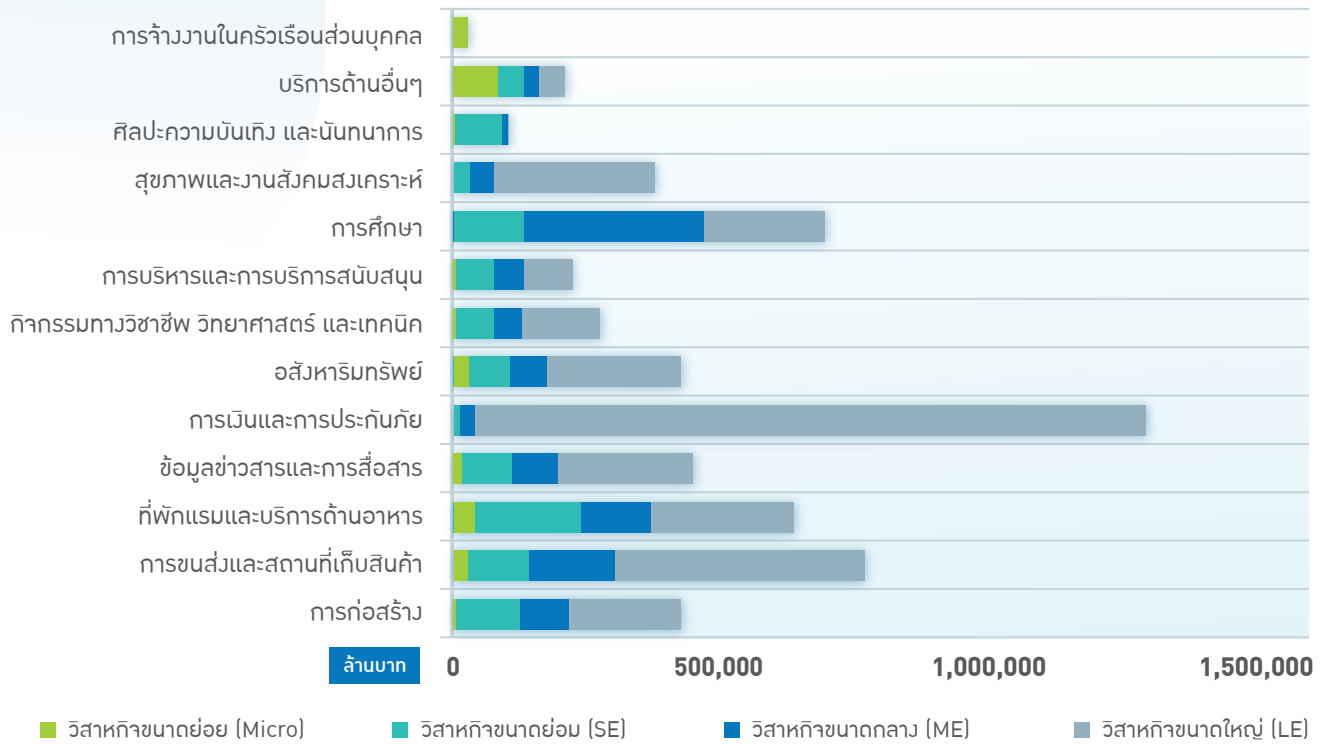
ในด้านบทบาทของ MSME กิจกรรมการบริการที่มีมูลค่า GDP มากที่สุดสามอันดับแรก คือ สาขาบริการการศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาในระดับประถมศึกษา ระดับอุดมศึกษา และการศึกษาประเภทอื่นๆ มีมูลค่ารวม 468,308 ล้านบาท รองลงมาคือ สาขาบริการที่พักแรมและบริการด้านอาหาร มีมูลค่ารวม 370,255 ล้านบาท และสาขาบริการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า มีมูลค่ารวม 300,120 ล้านบาท โดยหากพิจารณาในด้านบทบาทต่อภาคการบริการรวมของประเทศแล้ว มูลค่า GDP MSME ในสาขาการบริการดังกล่าว มีสัดส่วนต่อ GDP ในภาคการบริการรวม คิดเป็นร้อยละ 19.3

ตารางที่ 1.8 โครงสร้างและสัดส่วนของ GDP ในภาคการบริการเอกชน ปี 2563 จำแนกตามสาขาการบริการ

สาขาการบริการ	ประเทศ	MSME		
	มูลค่า GDP รวม (ล้านบาท)	มูลค่า GDP MSME (ล้านบาท)	สัดส่วน MSME ต่อรายสาขาการบริการของประเทศ (ร้อยละ)	สัดส่วน รายสาขาของ MSME ต่อมูลค่ารวมของ MSME สาขาการบริการ (ร้อยละ)
การก่อสร้าง	425,195	216,027	50.8	9.0
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	767,279	300,120	39.1	12.5
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	635,345	370,255	58.3	15.5
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	448,788	196,417	43.8	8.2
การเงินและการประกันภัย	1,292,646	39,326	3.0	1.6
อสังหาริมทรัพย์	426,947	175,823	41.2	7.4
กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	274,243	129,826	47.3	5.4
การบริหารและการบริการสนับสนุน	222,965	131,290	58.9	5.5
การศึกษา	694,415	468,308	67.4	19.6
สุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	376,152	74,098	19.7	3.1
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	103,469	100,864	97.5	4.2
บริการด้านอื่นๆ	209,478	160,531	76.6	6.7
การทำงานในครัวเรือนส่วนบุคคล	28,513	28,513	100.0	1.2
รวม	5,905,435	2,391,399	40.5	100.0

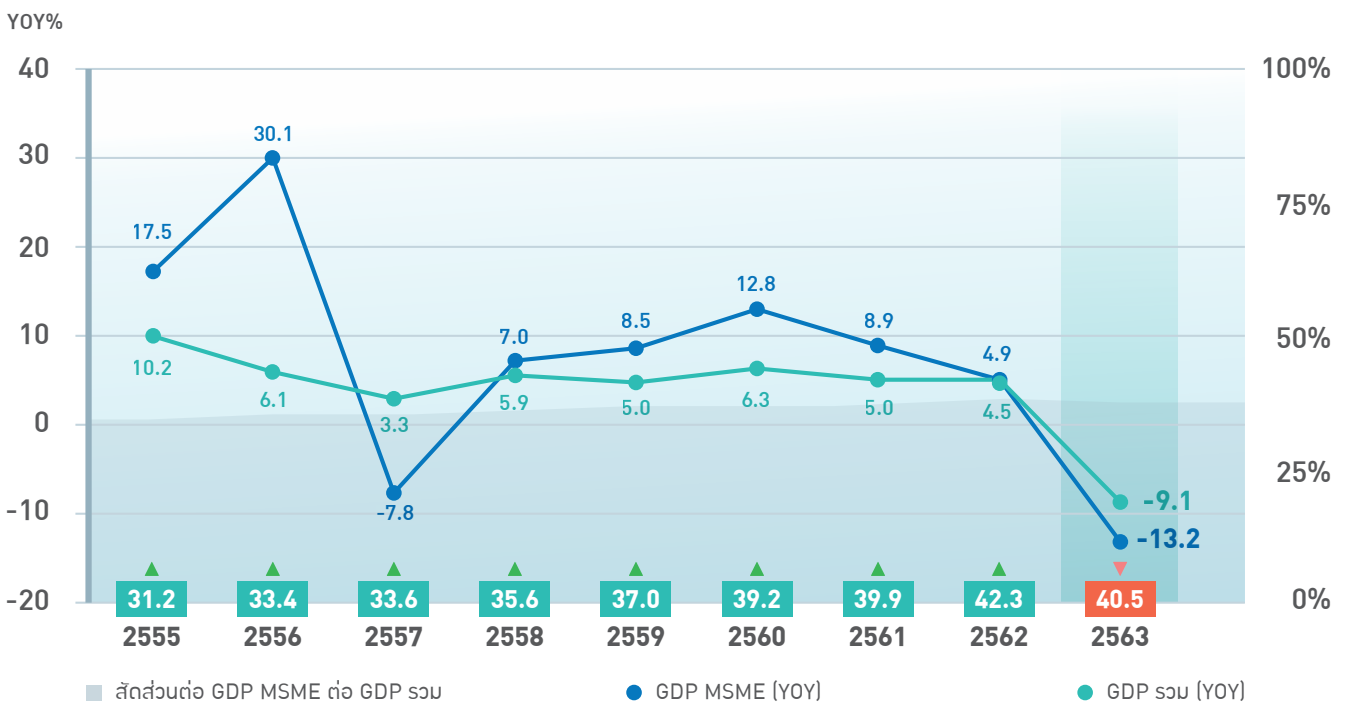
ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ณ 15 ก.พ. 2564
ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

ภาพที่ 1.12 บทบาทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต่อ GDP ในภาคการบริการเอกชน



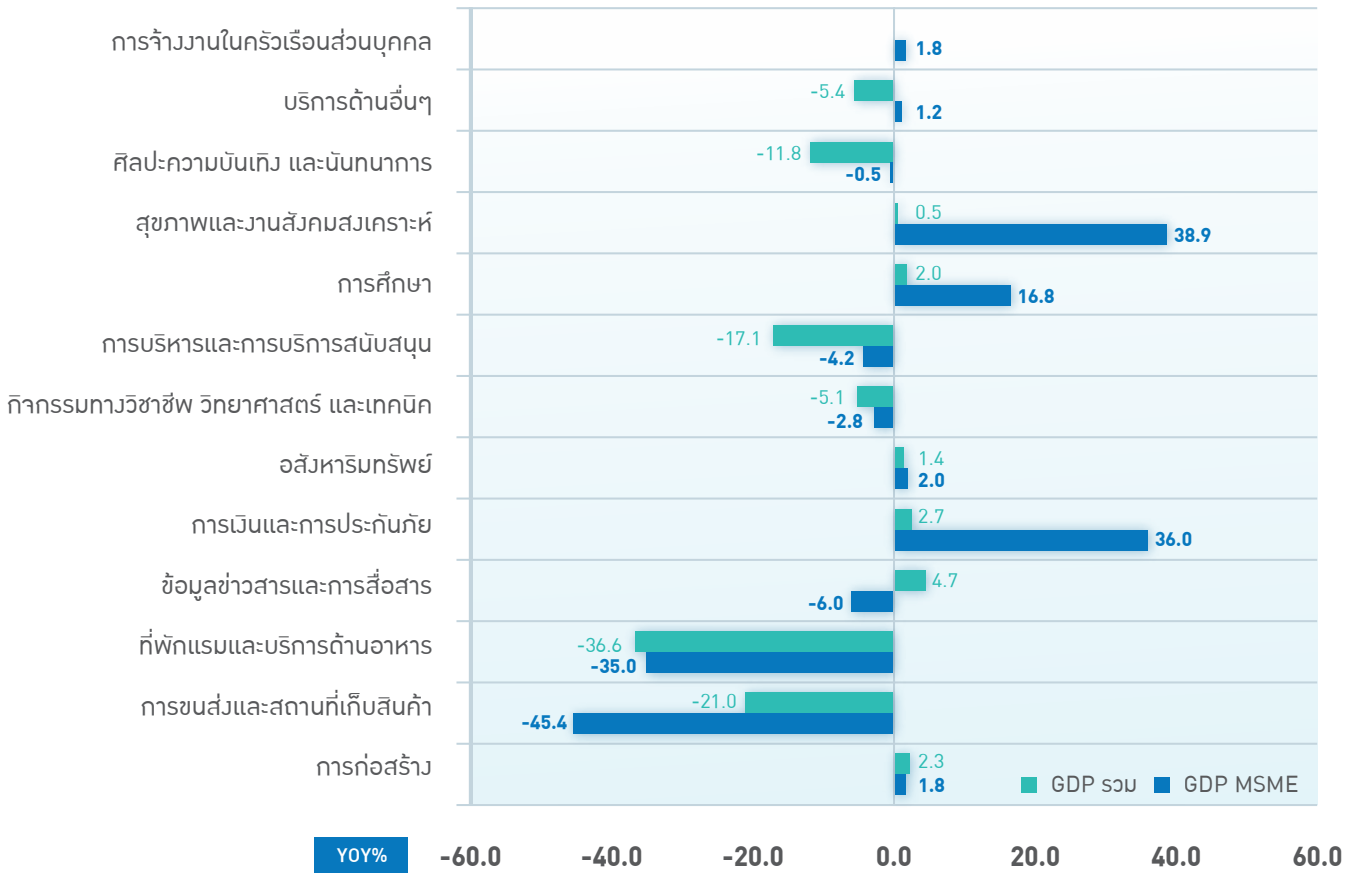
ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ณ 15 ก.พ. 2564
 ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

ภาพที่ 1.13 แนวโน้มบทบาทและการเติบโตของ GDP MSME ในภาคการบริการเอกชน



ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ณ 15 ก.พ. 2564
 ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

ภาพที่ 1.14 อัตราการขยายตัวของ GDP ปี 2563 จำแนกตามสาขาการบริการ



ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ณ 15 ก.พ. 2564
 ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

จากภาพที่ 1.13 พบว่า GDP MSME ในภาคการบริการเอกชนมีการเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมา ซึ่งสอดคล้องกับการขยายตัวของภาคการท่องเที่ยวและภาคการค้า แต่จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 ของปีเป็นต้นมาเป็นศูนย์นั้น ธุรกิจบริการด้านท่องเที่ยวจึงต้องพึ่งพารายได้จากการท่องเที่ยวของคนในประเทศเป็นหลัก ซึ่งในช่วงสถานการณ์ปกติ รายได้ดังกล่าวมีส่วนเพียงครึ่งหนึ่งของรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติเท่านั้น ประกอบกับความเชื่อมั่นในการเดินทางและการใช้จ่ายของประชาชนยังไม่กลับสู่ภาวะปกติ ซึ่งจะทำให้ธุรกิจบริการในภาคบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจบริการที่พัก ธุรกิจร้านอาหาร และธุรกิจบริการขนส่งคน น่าจะฟื้นตัวได้ช้าที่สุดเมื่อเทียบกับธุรกิจในสาขาบริการอื่นๆ

สำหรับอัตราการขยายตัวของ GDP ปี 2563 จำแนกตามสาขาการบริการ ตามภาพที่ 1.14 พบว่า สาขาการบริการส่วนใหญ่มี GDP ลดลงจากปีก่อน โดยเฉพาะสาขาบริการที่พักแรมและบริการด้านอาหาร และสาขาบริการการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า ขณะที่สาขาการบริการที่ยังสามารถเติบโตได้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ในปี 2563 ได้แก่ สาขาการบริการการศึกษา สาขาการบริการทางการเงินและการประกันภัย สาขาการบริการสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ และสาขาการก่อสร้าง